

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: ژوندي خيالونه

ويناوال: ډاکټر کبير ستوری

خپروونکی: پښتونخوا څېړنې مرکز، پېښور

د چاپ شمېر ۵۰۰ ټوکه

د چاپ کال ۱۹۹۷ هـ

د چاپ ځای: ایوال خپرونې

ډیزاین: آسیاسافت، ټلیفون ۳۰۷۰۶، پېښور

د کمپیوټر په مخ اډو نکی سمسور مېښی

ډالچ

خپل دروند مشرد پښتون قامی وحدت لارښود
محمد افضل خان «خان لالا» ته چې د پښتنو د
یووالی او ابادی خیالونو ته ئې ژوند وربخلی دی
خپل ژوندی خیالونه د زړه له کومی ډالی کوم.

ډوکتور کبیر ستوری

په عکس کې کین اړخ ته د عوامي نیشنل پارټۍ مشر چې د دې کتاب سرریزه ئې لیکلې ده، مینځ کې د پښتنو د ټولنیزو لیسولیز گوند مشر چې دا کتاب ئې لیکلی دی او بڼې اړخ ته د پښتونخوا قومي پارټۍ مشر خان لالا محمد افضل خان چې دا کتاب ورته ډالی شوی دی لیدل کېږي.

سريزه

په تيارو كې ځلانده ستوري

څوك په رضاد ملكه نه ځي
يا ډير غريب شي يا د يار د غمه ځي

ددې ليك په تندي ليكلي شوي لنډې يوه مشهوره ټپه ده، او تر اوسه پوري د پښتني دنيا د زړه آواز دي، ماته نن د كبير ستوري په تعلق را پاده شوه.

زموږ دا ستوري د كورنۍ د طبيعې بنسټونه د لمانځنې نه د جرمني د صنعتي تمدن د غرغور فضا ته رسولو كې د يار د غم ډيره برخه ده، البته يار ئې هيواد دي، ځكه ئې نن ټول ژوند يوه داسې روښانه هنداره ده چې پ كې دده د زړه، ذهن، فكر او عمل هر اړخ كې د وطن مينه او د ملت درد جوت او تو (گرم) بنسټه، كه دې تحصيل (تعليم) كې لگيا وي كه د روزې پ تاييا مصروف وي، نو "دستدر كار او با ياروي"، او چې دې دوران كې څه وخت پيدا كړي هغې كې هم د نوي تمدن او تهذيب په مست او رنگين آزاد ماحول كې سيل، تفريح او مزې چرچې نه كوي بلكه د هيواد او ملت د پاره نول او زيار كوي، د ذهن هر قوت، قلم هر كوش او د وخت هره شيبه (لمحې) خپل اولس كې كه هيواد كې دې كه بيرون دنيا كې، د وطن د مينې او خدمت را اولرزوي، ملي احساس پيدا كړي، د بيدارې وينه گرمه كړي او تش نس غيرتي اولس نه د فومي وحدت يوقوت

جوړ کړي، چې د خپل جنت هسی وطن د کورونو او بهرنو غاصبانو د زپلو، لوټلو او خرابولو نه اوساتي او د زمکی په مخ تری په رښتیا جنت کوړ کړي، په دغه لیونئ مینه او رښتني هوډ په جرمني او یورپ کې هو ورغ او شپه لگیا دی د وطن والو د تیارولو (آماده کولو) راغونډولو او منظم کولو دنده ئې د عمر سره سمه خپله کړې ده، ددی د پاره ئې د هیوادوالو ذهن روښانه کولو او د مرام لاره رتړولو د پاره ئې قلم هم د لاسه غورزولی نه دی او لرو بر پښتونخوا ته ئې هم ځان رسولی دی، تر خپله وسه ئې د ملي تحریک او ژواک خدمت کړیدی او کوي، تردی چې دیو شاعر او انسان په حیت ئې احساس جمال د بشري حسن نه هم متاثر (اغیزن) کړی نو زمونږ په ستوري د ملي ژوند د بنایست د احساس چپه رانښي او دی د ژوند په غرزو پرزو او د ادب او شعر په ذوق کې د خپلی خاوری او اولس ترجمان شي، رښتونئ پښتون شي، چې د شعرونو مجموعه ژوندي خیالونه لکه دده د نور شعري او نثري ادب زما ددی وینا ثبوت دی، هر څوک چې ئې لولي دا خوندا او رنک به پکې ویني.

زه چې د خپل ښاغلي ستوری دا کتاب ژوندي خیالونه بیا بیا لولم، نو هر ځل پکې راته دده د خپل ملي مرام سره د ژوری او عمري (عمر سره سمی) مینې خصوصاً د سوچه پښتو او سپیڅلي پښتونوالی د غیرتې احساس او لیونې تړون داسی شعرو فن ښکاری چې په ښکلي رنگ کې د خاوری، ننک او د وینې غورزنک د مثالي اشعارو رنگینه او خسینه جامه آغوستې وي، اوس چې دا څو الفاظ لیکم نو د خپلی رایې د ثبوت د پاره هم راته ډیر اشعار او پاندي شول، خو زه چې اوږد دل نه غواړم نو هغه دلته نه لیکم او ددی کتاب په معنوي او ادبي اړخونو هم بحث کول نه غواړم،

«مشک آنست که خود ببوید نه که عطار بگوید»

المختصر زمنونرد مسافر ستوری دا کلام ژوندي خیالونه په
پښتو ژبه، د پښتني ویني او میني د پښتنو دنني او پروني
زخونو او صباني ارمانونو او پښتو او پښتونولي د ژوند او
مستقبل د پسرلي وړمی دي.
دلته دده دا شعرو و لیکم چې د خوشحال بابا واخلی، د
فخرا فغان بابا او تر ستوری پوری د هر نگیالي مشر کشر پښتون
ارمان دی.

دا ستوری د پښتون د خپلواکي به هله رونی شي
چې واره پښتانه په یو مرکز ټول شي جرگه شي

اجمل خټک

اکوړه خټک، پښتونخوا

۱۸ اپریل ۱۹۹۷

د وعا

د مینې د بښمنان واړه مین او عاشقان کې !
یاربه د انسان !
توان د محبت زړه کې پیدا د هر انسان کې !
یاربه د جهان !
چې هر یو تن مین شي په انصاف او عدالت
د زور نه وي نفرت
سوله ارامی شي او ژوند ونوي د عزت
د هر قام او ملت
بنسټ او لسولې شي چې هر تن وی په امان کې !
توان د محبت زړه کې پیدا د هر انسان کې !
یاربه د جهان !
چې نشت نوم د بڼکیلاک او د زبېښاک شي په دنیا کې !
قایمه ورورلې شي
هر څوک په کار لگیا شي د ژوند ون په ارتقا کې !
پدی لار کې سیالي شي
شریک شي اولسونه ټول په گټه او تاوان کې !
توان د محبت زړه کې پیدا د هر انسان کې !

ياربه د جهان!
نقشه کې د نړۍ جوړه د ستوری پښتونخوا کې!
چې زړه د اسیادی
توان د انفاق په پښتنو کې راپیدا کې!
چې لوی ارمان زمادي
بچۍ مې د وطن ټول د پښتو په لار روان کې!
توان د محبت زړه کې پیدا د هر انسان کې!
ياربه د جهان!

د ژوند چار

د ژوند په چار کې چا دنیا او چا عقبا واخيسته
چا د غم دروند پيټې په سر کړ چا خدا واخيسته

چا د نسيه حورو په تمه زاهدی غوره کړه
چا ميخانه په اجاره د عشق د دنیا واخيسته

چا په دولت باندي زړه بایلو د زړپرسته شولو
چا پکې بنکلی خوښول او چا بنکلا واخيسته

چا پکې خيټه مړوله عشق ئی نه پيژنده
چا جانان غېږه کې راتينگ کړ چا ليا واخيسته

چا د بيړيو د شرنګانه سرودونه جوړ کړل
د خزان غيږ کې پسرلی د ژوند نه سا واخيسته

د کونړ ستوری پاس په هسک کې خلیده ويل ئی
ما پکې مينه د پښتو او پښتونخوا واخيسته

ارمان

تضادونه د ټولني ارمانونه راپيدا كړي
ارمان مورد نظريو ده لوړ خيالونه راپيدا كړي

نظري چې اولسي شي سمه او غرشي خوځولي
د ارمان پوره كيدو ته غور ځنگونه راپيدا كړي

ياد د ټول قام د يووالي د پښتون د ننگ تاريخ دى
ياد اميد دى د ليدلو د پښتون د ننگ راپيدا كړي

په ډگر د قامولي كې پښتون هله سيالي كړاى شي
چې راټول ټول په پښتو شي خوزښتونه راپيدا كړي

كور زمونږ واک ئې پردى دى دا ترڅو به وي تر كومه
غيرت څه شو چې خپل واک او خپل حقونه راپيدا كړي

اووښتون ذهني پكار دى د قامي ژوندون لپاره
چې سياسي تاريخ ژوندى كړي نهضتونه راپيدا كړي

عقل پوهه ستورى دواړه لوگى كړى لسه پښتونه
چې ارمان د ازادى ته نوښتونه راپيدا كړي

لوړه

که افغان دی که پتان که رو هیلا
واړه نوم دیو پښتون دی بر ملا

خوله اره د پښتون په نوم یادیرم
دغه نور نومونه ایښي دي بل چا

پښتون اصل نور نومونه دي رنگونه
داد خان لالا افضل خان ده وینا

که په هر رنگ مې څوک بولی و دی بولي
دې کې خوښه خپله خپله دهر چا

دامې لوړه د پښتو سره به مرمه
ستوری نه دی بی پښتو ژوند ته پیدا

دازدی کلان

گلان شسته خو ډوب ولاړدی اغزو کې
پیغلی غواړي چې ئی و تومبې کمخو کې

خلمی اوس دی امتحان د مینې اخلی
پاتې رانه نه شی د گلو په راوړو کې

که گلان د ازادی راوړی خلمه
بیا پیغلی یادوي دې په مسرو کې

د مجنون لیلیا کیسی به خلک پریردی
ستاد مینې کیسی کېږی به حجرو کې

پلوشی به د اسمان ستوري خپرې کړی
رنائی به شی د ژوند په ترورو کې

د سور پوښانو دود

خيال مې ځلمی دی او په فکر کې مستي لرمه
د نوي ژوند په ميو تنده ماتولی شمه

د خوشحال خان قلم او توره کې هستي لرمه
د باچا خان د سور پوښانو دود ساتلی شمه

ملامي ترلی د وطن د ازادۍ د پاره
د پښتنو د ابادۍ او سوکالی د پاره

ڊڪي پيماني

تا چي د سرو شونڊو قلنگ کي بهاني پريڻسودي
زه ستا ملنگ شوم ما د ٽول ڄم ميخاني پريڻسودي

ستاد اوربل لاندې مي جوڙه ڪره ديره د ميني
د عشق نشو کي مي د ميني خزاني پريڻسودي

مجنون ليلا نه لاس په سر شو چي ئي ته وليدي
بلبل هم بن ڪي د گلونو تراني پريڻسودي

چي ستاد سپين مخ په رها باندې ئي زره بايلو دو
پتنگ د شمعي سره نوري ياراني پريڻسودي

چي ستاد تورو زلفو سوري ئي په ږيره پريوت
شيخ په ثنا کي دې د حورو افساني پريڻسودي

ستا عاشقان مي رقيببان شو خو ما وگهله
د ميني ننگ کي د پښتو مي نبناني پريڻسودي

چي ستاد خولي د ميو خوند مزه ئي وڅکله
ستوري ساقې ته ڊکي ڊکي پيماني پريڻسودي

د ميرويس بابا پگړی

بچې دې د پښتون ډير شي که لروي او که بر
هر گوت کې دې پيدا شي د خوشحال نيکه لښکر

د پت ښيگړی توری ورورولی ئې جوړه خټه
په ننگ کې ئې اښکلی د پښتون هډ او تېر

پښتو او پښتونوالی وروڼی کې ئې ونغاړه
ای پلاره د ميرويس بابا پگړی کره ورپسر

چې سر تیت نکړی غیر ته ازادی سندی وائی
او توري د ښکیلاک ته ئې سينه وی لکه سپر

د توری او قلم خاوند چې هر پښتون بچی شي
نو هله به روښانه شي بیا ستوری د سهر

يورپی پېغله

دا ده يورپی پېغله پری ئې رډه چې څه کوي
قید پابندی نه منی هر څه په خپل زړه کوي

ستا پدی کې څه کار دې بد کوي که ښه کوي
جوش د مینې تن کې شته چیرته الوته کوي

الوزي به کوم پلو چیرته به د مه کوي
چاته به بیا و خاندي چا غېر کې به شپه کوي

چاته به ورغاره شي چاته به کاته کوي
ستوري ته همدا بس دې تش چې تماشه کوي

تورتەم او رنبا

د تضاد و جوره شوی دا دنیا
د رنبا وجود تورتەم نه دی پیدا

تیارى نېنه د رنبا د موجودیت ده
که تورتەم نه وی نوبه وی رنبا

که غم نه وی خوشحالی چیری نه وی
خوشحالی شته حکه غم شته دی اشنا

غم پسى د خوشحالی راتگ جبری دی
داسی شپه نشته چې نه ئې شته سبا

دا تیارى د ژوند ورکېرې سبا کپېرې
د سبا ستورى راخیزى خامخا

د قام بچی

پښتو کوی پښتونولی د قام بچو کې شته دی
پت او بښگره ، توره او ورورولی پښتنو کې شته دی

پښتانه یو دي یو تاریخ او یو کلچر لری
یوه ئې ژبه ننگ پښتو ئې هر تېر لری

د غیرت نښی د مشرانو په شملو کې شته دی
پښتو کوی پښتونولی د قام بچو کې شته دی

پښتون قامونو د دنیا کې پخوانی قام دي
وتی ئې نوم دي ننگلیالی او میړنی قام دی

د ازادی مینه ئې وینی د رگو کې شته دی
پښتو کوی پښتونولی د قام بچو کې شته دی

میلمه پالنه ئې صفت ده لوی دیری لیرینه
په تنگ تکور منگی رباب تودی حجری لیرینه

رهاد ژوند ئې د هسک ستورو پلوشو کې شته دی
پښتو کوی پښتونولی د قام بچو کې شته دی

يارانی

ته لا خبر نه ئې چې دې خه وکړې کانی
پـریرده دا خبری نور د تیری زمانی

کې ایرده موزیم کې چیری بیا وروسته پکار به شی
اوس نه پکار پېرې نـوی شوی ترانی

مه یادوه ماته دې د یار د غیر مزی چرچی
جوړی د قام قتل ته وی دغه یارانی

نشته قاتلانود ملت ، ته په اولس کې خای
جوړی که خپل جرم ته هر خومره کړی بهانی

چا چې ابادئ په نوم ودانه دنیا وړانه کړه
خنګ به کړی ابادی ستوری وړانی ویرانی

کتاب او قلم

که وخت راغی سراو مال به کرم فدا
ستا په مینه زما گرانې پښتونخوا

ستا په عشق کې چې عمری مې دې ملگری
یو کتاب او بل قلم اشنا زما

پسرلی

خونښ مې پسرلی دي حکه ټولو موسومونو کې
شني جامی اغوستی طبیعت وي سمه او غرونو کې

وخت که دخوانی د کال وي دائی دخوانی وخت دي
ژوند او خواک پیدا شی ونو بوټو په رگونو کې

خوان د مین زړه شي هم ئی فکر په خوانی راشي
خانگی د گل خانگو کې د زلفو په ټالونو کې

مست شي بلبلان په باغيچو کې میلی جوړی کړي
گرمی ترانی د بلبلانوي بنونو کې

ستوری ئی د سترگو په کمره کې عکاسی کوي
رنگ دیار د شونډو وینی پانود گلونو کې

نوی نغمی

چی دی شوندهی زما شونده و ته نژی شوی
رانه پاتی پیمانی د میخانې شوی

ستاد سرو شونده و په میو چی شوم روږدی
نوی ژوند، نوی رباب، نوی نغمی شوی

نوی شوه د ژوند نغمه نوی سندرې
ارادې می شوی غښتلی پښتني شوی

زړه می مست شو خیال می و سپرل گلونه
هره خوا د پسرلي خوږې وږمې شوی

چی د ستوري نه ئې فن د مینې زده کړ
په پښتو هم د بلبلو تیرانی شوی

غنى

هم سياسى، هم ادبى، هم فلسفى دى
دا اتل د پښتونخوا نوم ئې غنى دى

غنى كړى خدای هنر او پوه ادب كې
د پښتون علمى سياست كې نوښتى دى

فلسفه كې د خان ورك شي ليونى شى
بى پروادى رښتيا وائى رښتونى دى

هوبنڀيار ليونى

ڄانتا وائى ليونى چي ڏير پوهڀري
غنى و او ساييل هم ليونى ڪڀري

دهوبنڀيار ليونى دا ڪره خاصيت دي
چي ڄنڀير د پابندي شلوى بيليڀري

ليون توب ئى وسيله د ازادى ده
ليون ته ڄوڪ ڄه نه وائى غڀري

د پڀتو د ادب پلار اڄمل خٽڪ هم
د ژوندون دارتقا جنون خوبنڀري

ستورى هم پابندي نه منى باغى دي
اوسى ڄمڪه ڪي اسمان ڪي پاس بنڪاريڀري

شنى غوتېج

شنى غوتې د خانگو په سرو کې توکيدلى دي
بنکاري د انډوک سونډوک سيلی ونى شاربلې دي

نور به پسرلى وی د ژوندون ناوی سينگار به شي
تللي بلبلان د بن په لورى الوتلى دي

بيا به جونى خنو کې گلان دازادى کېږدي
ويښ دي غيرتونه او ذهنونه او ختلى دي

جوش د قام د مینى د حلميانو په رگو کې شته
مستى ولولى د قام وللى راپاريدلې دي

ستورى د قلم په څوکه کر، د خپلواکۍ کوه
چا چې څه کرلي هم هغه څه ئې ريبلي دي

باغي د نيا

تخيل باغي دنيا ده پابندي نه شته په چا
هله فکربندي ندي، الوتې شي په هر خوا

زه چې تنگ شم له غمونو تخيل ته و تنبتمه
هله گرزمه بي غمه له غمونو بي پروا

تال د زلفو خان ته جوړ کړم ځنگوم پکې فکرونه
راولم ملي يووالی جوړومه پښتونخوا

سپلنی شم د وطنه د پښتو پسرلی جوړ کړم
د ژوندون تياری شي ورکې روڼ شي ستوری د سبا

ملی تہون

د باچا خان پہ لار روان ملی تہون دی زمونہ
پنبتو عزت، پنبتو ایمان، پنبتو قانون دی زمونہ

تور خنخیرونہ ماتو و لوی پنبتونخوا جو پروو
فکر پنبتون، احساس پنبتون، عقل پنبتون دی زمونہ

د پنبتون فکر زونو کي خوک تہرلی نہ شي
ازاد پیدا دی غلامی کي لویدلی نہ شي

زیرى

ذهنونه اوختلی د حالاتو رنگ بدلیري
خه نوی شان خوزبنت دی غیرتونه راوینبیري

د ژوند د بی وسی توری تیاری په ورکیدو دي
پښتون په یو مرکز د قامولی باندي ټولیري

ملی غرور او حس د پښتونوالی ژوندي شوي
غوټی د ارمانونو غټی شوي دي غوریري

نسیم زیری راوړي د خوشحال بابا دیري ته
بیرغ د خپلواکی د پښتنو جگ شورپیري

داستوری د اسمان ورته رنہا کوي ولاړدي
نقشه کې د نړی د پښتونخوا نوم لیکل کیري

غم کم خوشحالی ډیره

جانانه نوری دا سپیری ورځی د غم تیریرې
د خوشحالی ورځی راځی زمونږ په چم تیریرې

بیا به په وچو شونډو وارد خنداگانو راشي
په رقیبانو زلزله به په هر دم تیریرې

ژوند یو خو ورځی په دنیا دی ابدی خوندی
بده ده دا څه په بنادی څه په ماتم تیریرې

منم احساس د خوشحالی د غم وجود نه پیدا
خو که غم کم خوشحالی ډیره وی ژوند سم تیریرې

ستوری بڼه دا ده چې په نیک نوم د چا یاد پاتی شي
که خوشحالی وي او که غم وی نو دا هم تیریرې

د سببا رڼا

چې د غم په کور غوغاشي
خوشحالی مونږ کره راشي

د بنکيلاک تياری شي ورکې
رڼا سپينه د سببا شي

لر او بر پښتانه يوشي
او ازاده پښتونخوا شي

د پښتون چمن زرغون شي
او غوټی ئې په خندا شي

ستوری وائي چې بيا هله
به پوره ارمان زما شي

پښتونخوا ستا اتلان

نه پوهيږم چې په کوم يوڅه وليکم
پښتونخوا ستا اتلان بي شماره ډيري دي

ولي خان اجمل خټک که افضل خان دي
واړه ستا په مينه مست له سره تيري دي

که دا ستا ټول اتلان زه يادومه
لوی کتاب به د نومونو جوړومه

غني خان په نوم ئي دلته بس کومه
د ارباب سکندر ياد تازه کومه

د طبيعت قانون

خپل عمل د لاری مل د هر انسان دي
که خوګ بڼه شي او که بد شي د خپل ځان دي

چې څه وکړی هغه څه به ریبی بیا
دا قانون د طبیعت ددی جهان دي

هر څه درومي پاتې کیږي صرف یادونه
یاد ژوندی د ننگیالیو د کاروان دي

ننگیالی د تاریخ نه مری تل ژوندي وي
که میرویس که احمد خان که باچا خان دي

ما کبیر ستوری خاپوری په کې کپري
ازادی د پښتونخوا مې لوي ارمان دی

د هنر ځولج

جرگه ځم کور په کور د قام ځلميان راتولوم
ملي وحدت د پاره عاشقان راتولوم

پگړۍ د تنگ غيرت چې د نیکونو په سر کړي
بچي د ميرويس خان او خوشحال خان راتولوم

خدمت کې چې د قام او دوطن نه سترې کېږي
د توري او ميرانۍ جوړ ځوانان راتولوم

د فن هنر ځولۍ چې قامولۍ باندې سينگار کړي
ليکوال هنرمندان او فنکاران راتولوم

د ستورو قافيلې چې ورسه هسک کې بدرگه ځي
ډولۍ د ازادۍ ته ننګياليان راتولوم

د ژوند راز

دا فلسفيانو فلسفو کې شته
تمه د سبا تورو تيارو کې شته

ژوند چې شئ ژوندي غم ئې ملگري شي
مري نه کړي غم ، غم په ژوندو کې شته

شرنگ د زلونو ئې سرودونه شي
خيال د ازادۍ چې ئې مغزو کې شته

رسی به منزل ته خامخا د ژوند
خواک د حرکت چې ئې پښو کې شته

راشه چې د ژوند په راز دې پوه کمه
راز د نوي ژوند ستوري شعرو کې شته

میره د بنایست

خوب کې مې بیګا د ازادۍ ناوی لیدلی وه
ځانته مې ډیوه د نوی مینې لگلولی وه

زلفی ئې تالونه بهارونه و وړمې وی
شوندې ئې گلونه و خوندونه و خوږی وی
سترګو کې رنگونه و، رازونه و، درنی وی
میره د بنایست وه ټولو بڼکلو کې ویاړلی وه
خوب کې مې بیګا د ازادۍ ناوی لیدلی وه

ژوند د خپلواکۍ و د یووالی په نغمو کې
ساز او سرودونه و دیرو د پښتنو کې
ګرم اتڼونه و خوشحال بابا حجرو کې
ستوری خپل قلم ته د غیرت شمله تړلی وه
خوب کې مې بیګا د ازادۍ ناوی لیدلی وه

د سړیتوب ټول

زه پښتون یم پښتنی زما جهان دي
سرا او مال مې د پښتو ځنې قربان دي

په پښتو باندي ژوندي په پښتو پاييم
پښتوننگ پښتو غيرت پښتو ايمان دي

چې پښتون وي خامخا به پښتو کاندې
پښتو ټول د سړیتوب عزت او شان دي

په پښتو کې ارزښتونه د ژوندون شته
د ژوندون سټوری پښتو په لار روان دي

د مینى لوظا

غلی ئی وکتل مسکی شوه لاره
د کوخی گوت کي راته وه ولاړه

د مینى لوز کي راتینگ کر مه
چکر ته ووتو د سیند په غاړه

ما ویل کو درد سرکانو مې یاد شو
دی ویل کله به خو هلته دواړه

د زلفو بارئې له وړونه کوز کر
یوه شیبه چیرته په چرت کي لاره

بیا شوه راوړاندی راته غوږ کي وویل
سوچ ډیر ضرور دی د وطن په شاړه

د قام وطن نه سپلنی دی کره خان
ستوری په عشق کي سر ساتل مه غواړه

د مینى لاری

چاویل چې د مینى لاری وړانسی دي
درومی قافیلى پری وروړوانسی دي

زه د نسیه حورو مین نه یمه
خوښی زمانغدی سوداگانى دي

زه یم د وطن په ازادى مین
لوری سردری ئې په ماگرانى دي

وینه کې مې پت شته دی پښتو شته دي
پاتى له نیکونو مې میرانى دي

جیگه به شمله د خپل نیکه ساتم
تینگی اردی د ستوری خوانى دي

پاڅيره پښتونه!

پاڅيره پښتونه نن د قام او قامولۍ وخت دي
پريره تربگنۍ د اتفاق او ورورولولۍ وخت دي

وگوره قامونو د دنيا ته چۍ ازاد شولو
واک ئې خپل راخپل کړلو په خپل وطن کې بناد شولو

خپل جنت وطن کې پښتانه خوار او برباد شولو
واک اختيار ئې نه شته وړې تربی بي سواد شولو

دا حال بدلول غواړي نړۍ کې د سيالۍ وخت دي
پريره تربگنۍ د اتفاق او ورورولولۍ وخت دي

دا پښتنه خاوره پښتنو مونږنه پښتو غواړي
ننگ غواړي غيرت غواړي ميرانه د نیکو غواړي

بياد خيبر سر کې جگول سرد شملو غواړي
نورد خوشحال خان توره تيره په شرنگيدو غواړي

جوړه پښتونخوا کړۍ د قومی اولسولۍ وخت دی
پريره تربگنۍ د اتفاق او ورورولولۍ وخت دي

اوس چي مونڙ پانه خو ستوري وائي چي ورکيو مونڙ
بيا که چيري پاخو نو منزل ته نه رسيو مونڙ

نه کري انتظار د وخت کاروان ترې پاتي کيو مونڙ
پاخيږه پاخيږه دې کاروان سره مل کيو مونڙ

نور خيالونه پوچ دي د پښتو پښتونولي وخت دي
پريږده تربگني د اتفاق او ورورولولي وخت دي
پاخيږه پښتونه نن د قام او قامولي وخت دي

د ننگ شمله

څنگ به ښه وي څنگ به ښه وي
پښتونخوا کې چې ميشته وي
په پښتو باندي هر څه وي
کانه ي پوتې پښتانه وي
پښتونخوا کې چې ميشته وي

په پښتو باندي ويل وي
په پښتو باندي لوستل وي
په پښتو باندي ليکل وي
هسکه مي د ننگ شمله وي
پښتونخوا کې چې ميشته وي

جور ځمالي گلشن وي
واک اختیار مي د وطن وي
زرغونه ځمنا چمن وي
خوبښ خوشحال به ستوري زړه وي
پښتونخوا کې چې ميشته وي

د مینى فن

د مینى فن کې مې نیستی نه مخه ښه واخیسته
د قسمت ویش کې مې په برخه میکده واخیسته

زړه مې زلمی شو او نشه مې په مستی راغله
چې مې د قام په مینه ډکه پیمانې واخیسته

د ازدی د لیلیا ترو ته ساقی شومه زه
د ترو تنده ماتول مې په زمه واخیسته

د میو سیند مې د لیلیا منگی د پاره جوړ کړ
د گودر غاړه مې ریبار ته اجاره واخیسته

د لیلیا مینه کې مجنون د پښتو ستوری شومه
د خوشحال خان قلم او توره مې تیره واخیسته

بلبل

انتقاد چا په بلبل باندي كولو
ويلى ستړى ئې كړو ځان پدى بدلو

ما ويل ته د ژوند د رازو څه خبرئې
نه پوهيږې د عشق اور كې په سيزلو

كه بلبل په شان په گل باندي مين شي
بيا به شپه او ورځ لگيا ئې په غزلو

كه د مينى د مې خنبل د ستوري زده كړې
انتقاد نه به لاس واخلي د بلبلو

د مینى مور چل

څوک چې په دارد تور و زلفو ځنگیدلی نه شي
هغه د مینى په رازونو پوهیدلی نه شي

د لونگین په لږ ختل چې ورته گران بنکاریری
په می د شونډو باندې تنده ماتولی نه شي

د مینى جوړه ده دنیا په مینى بنکلی بنکاري
بې مینى ژوند څه دي په ژوند حسابیدلی نه شي

د وطن مینه کې لوگی او سپلنى چې شي څوک
هغه مین د قام د یاده نه وتلی نه شي

ستوری د مینى مور چل نیسه که مین ئې رښتیا
گنی لیلا د ازادى کور ته راتللی نه شي

رسوا مینه

زما وینه پښتنه، پښتنه ساده
پښتو پت پښتو غیرت ابرو زما ده

د پښتو مینی په تور مې که خوګ وژنی
زما سل خله پری خوبه او سلا ده

زه به مې شم نظریه مې نه مېه کیږي
خوره شوي چې په ټوله پښتونخوا ده

رسوا مینه پټولی ستوری نه شي
د پښتو سره ئې مینه بر ملا ده

ستومانی

که د ژوند خبری هرڅومره ترښې شي
چې دا ستاد شونډه ورنګ واخلي خوږې شي

چې مسکي شي جهان واره په خدا شي
خوشحالی شي ورکې ټولی انديښنی شي

مسکي اوسه چې د غم په کاله غم وي
په منګي او په رباب تودې حجرې شي

لږ قلنګ د سپیني خولی د میو راکه
چې بې خونده راته مې د میخانې شي

د اوربل د سیوري لاندې ئې اوده که
چې د ستوري ستوماني وزی دمې شي

لویه فلسفه

فلسفې به د دنیا راټولومه
د پښتو او پښنونوالي زارومه

دازما پښتونولي لوی فلسفه ده
څه حاجت د فلسفونو نور و لرمه

د پښتو پښتونولي په لار روان یم
پدی لاره به تر عمره پوری ځمه

د جرگو سیستم خو، ښه اولسولي ده
دا سیستم به د جرگو پراخوومه

دازما د عزت پت او ننگ قانون دي
د جرگو پریگریه په سر سترگو منمه

چې تمامه پښتونخوا پری شي خوشبویه
هری خواته د پښتو گلان کرمه

ستوری تا که پسرلی د پښتو جوړ کړ
بیا شمله د ننگ به جگه و ترمه

ولې څه دی څه د پاره ؟

خدای دې نه کړي بې هدفه بې مرامه ژوند د چا
بې هدفه بې مرامه ژوند کې نشته دی مانا

ولې څه دی څه د پاره ؟ دا پوښتنې خوتل کېږي
یو علت د پېښې کورې بل هدف غواړي له تا

که ځواب ئې ورکوي شي راته ووايه دواړه
ولی څه له څه د پاره ؟ پیدا کړی خدای دنیا

پیدا کړی ئې ده غم ته که خوښي هم چیرې شته دي
زه چې څوک په ژړا وینم ماله هم راځي ژړا

زه د غم ملگری نه یم خوشحالی سه مې دوستي ده
د ژړا نه مې زړه تور دی راته وځانده اشنا

دا غمونه بې حد ډیر دي غم په وار به ئې کوومه
راته وځانده خندېږه چې زه هم شم په خندا

په خندا په خوشحالیو د منزل په لوری ځمه
ستوری نه دی بې مرامه بې هدف ژوند ته پید

خوبينه

که د چادا او د چادا خوبينه ده
خما د قام خپل ارتقا خوبينه ده

که خوک پردو په غلامی نازي پري
خما ازاد ژوندون فضا خوبينه ده

که خوک د سرو شونډو خوبونه ويني
خما په ويښه مشغولا خوبينه ده

که خوک د زلفو خيالي تال جوړوي
خما رښتيا په تال خنکا خوبينه ده

که خوک نسيه حورو په تمه ناست وي
خما د لاس په لاس سودا خوبينه ده

که خوک عقبا کي عشرتونه غواړي
خما خوشحال ه دا دنيا خوبينه ده

که خوک يورپ کي په بنگلو کي خوښ وي
د ستوري خپله پښتونخوا خوبينه ده

نوی سوچ

ساز چي ارمونيه رباب دو کړو سره يو ځای کړله
قام وطن او مينه مې پښتو سره يو ځای کړله

جوړه مې نغمه د ازادۍ کړه غږومه ئی
ناوې مې د ژوند د قام ځلمو سره يو ځای کړله

دا د فن لمن به ډکوومه د پښتو ځنی
ما چي پښتونواله د مسرو سره يو ځای کړله

نوی وده نوی سوچ او اند غواړي
پوهه مې د سرد زړه جذبو سره يو ځای کړله

رسي به منزل ته قافيلی د ژوند
ستوری چي رڼا تورو تيارو سره يو ځای کړله

دزلونو شرنګهار

خيال مې ځلمې دى تورو زلفونه تالونه جوړې
د تال ځنگا کې د ژوند ناوې ته خالونه جوړې

د پښتنو ديري حجرې په ټنگ ټکور تودوي
منګي رباب کې د ژوندون نوي سازونه جوړې

د وطن پيغلي چې اوبه تری د قام تېرو ته وړې
د ګودر غاړې کې منګيو قطارونه جوړې

د پښتونخوا د ازادۍ او سوګالی د پاره
د اتفاق او د يووالي غورځنگونه جوړې

د فن لمن چې د غيرت او د پښتو ډکه وي
هغه ليکوال هغه فنکار ته گل هارونه جوړې

ستوری تورتم رڼا کوي په پښتني سندرو
دزلونو د شرنګهار نه سرودونه جوړې

گناه د ازل نده؟

گناد ازل نده هسي تور دي پری لگيرې
خبره د حالاتو د پدي که څوک پوهيرې

انسان خوله ازله بد بخت نه دي پيدا شوې
بد بخته ئې حالات کړي بد قسمته شي کړي

چې زړه دي وکه زړه نو بد لولی شی حالت
حالات چې شي بدل قسمت پخپله بيا بدليرې

هدف که دي قسمت خپل بدلول وي متی نغاره
برکت دی حرکت کې دامتل دلته چليري

ډيوه د ذهن بله که هدف په لوری درومه
هدف چې ژوند کې نه وي ژوندون مړ اوې شي وچيرې

اميد د هدف ساه ده په اميد باندي ژوندي دي
اميد د ستوري شته دی چې پښتون به ازاديرې

د ژوند سا

ژوند چې وي ژوندی له حرکته بیلیدي نشي
مرگ هغه ژوندون دي چې له حایه خوځیدي نشي

ساد ژوندي ژوند په حرکت کې مالیدلی ده
بې له حرکته ژوندون نشته ژوند کیدی نشي

ځکه دامنم چې حرکت کې پروت برکت دي
گرزنده گیدر بنه له زمري چې پاڅیدی نشي

مه دریره روان وسه هدف ته به رسیږي ته
هغه ډنډه خوسا شي چې اوبه ئې بهیدی نشي

څوک چې خپل قسمت د بد لید و اراده نه لري
لیکه دازل ئې به خپل حال وي بد لیدی نشي

برخه د قسمت که بد لوی نو پسی وگرزه
ورکه پسی نه شي لیلا غیږی ته راتلی نشي

دادی حرکت ستوری دگوتو د قلم نه دي
گینی دا قلم ځانته پخپله څه لیکي نشي

د پښتو لار

مینه مې د ښکلو هم په سر سترگو منلی ده
خو مینه د وطن مې ټولو مینو کې ښاغلی ده

مینه خو یو حس دی د جسمونو پیوستون ندی
زړه د مینې کور دی مینه زړه کې غوړیدلی ده

وینه مې په زړه کې د وطن په مینه مسته ده
تن کې مې جذبه د قامولۍ راپایدلی ده

سوچ کې مې وږمه د ازادۍ او سوکالی شته دی
ملا مې د پښتون سیاسي یووالی ته تړلی ده

ځمه د یار غیر ته بې پروا د گړنگونو نه
مینه پښتنه مې په ځوانۍ باندې راغلی ده

ژوند به شي ځلمی د ازادۍ ناوی به راوړم
لار مې د نیکونو د پښتو ورته نیولی ده

ستوری د سبا یمه ځلیږمه د غرو په سر
ژوند ته پلوشه د پښتونوالي مې شیندلی دی

مستی

د امستی د میونه ده د خوانی جوش پاریدلی
که په میو کې مستی وی نو دا خم به گډیدلی

مستی نوم د حرکت دي حرکت نوم د ژوندون
چې روان وي حرکت کړی داسې مری چالیدلي

په مستیو اتونو د منزل په لوری ځمه
ورک هغه دي په نړی کې چې مستی نه وي لویدلی

د مستی نه به وانه ورم حرکت کوم خو ځیرم
څوک چې تللی او روان و، دی منزل ته رسیدلی

د پښتو په مینه مست یم پښتونواله مې ژوندون دی
رڼا ستوری د پښتو یم په کونړ کې ځیریدلی

منگی رباب

غم به د ټولو پښتنو کوو
مونږ په پښتو خپله پښتو کوو

مونږ د ژوند چاری په پښتو سموو
پښتونولی په سمه غرو کوو

چې د ازاد ژوندون پیغام رواړي
لته د قام د ننگیالیو کوو

د ننگه ډکی چې اسمان ته رسي
ویار د مشرانو په شملو کوو

منگی رباب مود حجرو سنگار دي
میلمه پالنه په لیمو کوو

د ژوند تیاو ته چې رڼا بلوي
پام به ستوری په مسرو کوو

لور خیالونه

خیردی اوس به دی اوده کرم د خیالونه په خانگو کپ
لور خیالونه نه ورکیری د ژوندون تورو تیارو کپ

چپ د غم په کاله غم شي خوشحالی مونږ کره راشي
د وحدت گلونه گل شي او ازاده پښتونخوا شي

بیا به تازه گرزومه د کونږ په سردرو کپ
ته زما به میلمنه ئې د خوشحال بابا حجرو کپ

هری شپی پسی ورغ شته دی دغه شپه به هم سبا شي
سباوون ته وخت ډیرنه دی دا تیاری به ژررنا شي

بیا به تنگ تکور و همه د رحمان بابا دیرو کپ
د سبا ستوری رنا کپ د پښتو ملی نغمو کپ

د سمت برخی فلسفه

ډیر ځل سمت زیات دی خپلو برخو مجموعه نده
جوړه د رباب د څو غږونو ننه نغمه نده

زه خو دا نغمه په ارمونیه کې هم وهلی شم
هم ئې د سیتار بم زیر پردو کې اړولی شم
هم ئې په شپیلې او سورنی کې غږولی شم
دا خود سیتار پینځو تارونو زمزمه نده
ډیر ځل سمت زیات دی خپلو برخو مجموعه نده
دا نغمه چې وغږیږی زه ئې پیژندلی شم
هری یوی الی د موسیقی نه ئې بیلولی شم
برخونه سمت په جمعه کله جوړولی شم
دا د سمت برخو د اړیکو اندازه نده
ډیر ځل سمت زیات دی خپلو برخو مجموعه نده
دا د سمت برخی قانون ټول ژوند کې چلیږی
ډله هم د خپلو غږو شمیر ځینی زیاتیرې
تش د څو کسانو غونډه ډله نه نومیرې

دا د سمت برخی فلسفه ده سفسسته نده
ډیر ځل سمت زیات دی خپلو برخو مجموعه نده

نوی فکر

نوی فکر نوی هیلی بدلوی دازمانه
زړه مینه شوله خوانه نوی شوله یارانہ

د ذهنونو او بښتون دی غیرتونه راوینښیری
بیا به شي تمام جهان مې د غیرت په ننداره

اغزی په گل بدلیری خوشبوی د قامولی کړی
بلبل خان دی سینگار کړی نوی وائی ترانه

بلبلان د پښتو ژبې د ملی وحدت چمن کې
نوی نوی غزل وائی نوی نوی افسانه

د ژوندون تیاری خپیری د سبا ستوری راخیژی
خامخا به زرغونیری د پښتون قام ویرانه

د پښتونوالی حس

چې مین څوک په وطن وي تری نه زار شم
چې د قام په درد درمن وي تری نه زار شم

چې ئی حس د پښتونوالی وي په زړه کې
که زما د سرد بنمن وي تر نه زار شم

قام

قام ملت خو کلتوری ده استلا
چیری نه دی نژدی ملت پییدا

په نژاد که ملتونه جوړیدی شوي
اوس به وی یو لوی ملت د اریانا

یابه واره انسانان صرف یو ملت وی
چې بچۍ دی د ادم او دهوا
تش په وینه باندي څوک نه پښتون کیږی
چې له خپل کلتور او ژبې وي جدا
چې پښتو او پښتونواله په کې نه وي
پښتون نه دی ستوری وائی برملا

د کونړ سیل

تیارې د بنکیلاک مې نوي دنیا به ووينم
خپل کور کلی حجرې وطن رڼا به ووينم

یاران به میلمانه کړم د حجرو منگي رباب ته
په ټنگ ټکور نغمو کې یار اشنا به ووينم
خو ورځی به په کوریم بیا به لار شمه په سیل
دا غرونه د کونړ د شا وخوا به ووينم
د دنگو غرو لمن کې چې د ژوند سندری وائی
د سیند د اوبو شور غورځي نخا به ووينم
چکر د سیند په غاړه مازیگر کې به وهمه
گودر د سرکانو او جلالا به ووينم
د حسن شاهزده کې چې د گودر غاړی ته راشي
دا میره د بنایست او د بنکلا به ووينم
رنگونه د بنایست چې کانو بوتو کې دیره دي
ویالې شینکي باغونه هره خوا به ووينم
بلبلی چې ډاکونو کې د گلو باغبانی کړي
د گل او د بلبل ناز او ادا به ووينم
چې توره د خوشحال ټي جوړه کړی د قلم نه
تر کې هغه ستوری د سبا به ووينم

فلسفې مینه

سترگو کې چې جوړ د بنایستونو تصویرونه شي
زړونو کې پیدا د مینې لوی لوی غورځنگونه شي

مستی کړی جذبې د زړه سور او د مینې بل کاندې
سیزي پری خپل ځان تمام وجود ئې پرهارونه شي

عقل شي بې خود جذبې د مینې غلبه وکړي
مینه ئې ژوندون شي پاتې نور تری ټول کارونه شي

عقل چې په خود شي منطقي هره خبره شي
مینه فلسفي شي منطقي ئې اصولونه شي

ستوری د خپل زړه مینه په عقل هم تللی ده
مینې د پښتو ته ئې پیدا ډیر دلیلونه شي

دالچ

تال کي د زلفو دی تالی ورکړه
يار ته د سرو شونډو دالی ورکړه

ملي خيالونه درنه مړاوی نه شي
ذهن ته رنگ د قامولی ورکړه

چي د پښتو گلونه تل سمسوروي
پښتون ته حس د ورورولی ورکړه

د ازادی ملی مرام له پاره
خواک هر يو خوان ته د سیالی ورکړه

ستوری که شعروي د لفظونو تصویر
رنگ د پښتو پښتونولی ورکړه

سکرٻ

تا چي ٽول خان خپل لوگي ڪرڊ خپل يار نشي د پاره
پتنگان له تانه زار شه اي په عشق ڪي وفاداره

ستا عادت له نورو بيل دي نور چي ڪش شي نو اوڀر ديڀي
ته چي ڪش شي نو لنڊ ڀري سوڻي خان سم دواره

ته په مينه ڪي خان سيزي سوڻيدو ڪي دي نشه شته
عاشقان دي نشه ڪري مست خوشحال ڪرڻي خماره

په نشه ڪي د ژوند راز دي ته ددي راز ئي استازي
تاستي ڪر خان په عشق ڪي سپلني شوي د خپل ياره

ڊيوه ڪله دا ستا سيال ده چي پتنگ ئي نشه نڪر
هسي اور ڪي سوزوي ئي دنشي ڪرڻي ڪناره

د فکر پلوشه

پلوشه چې پری د فکر راخوره شوه
د پښتو لیلایلا کې لا پسی نایسته شوه

دلیلونو په ماستوری اثر وکړ
پخوانی مینه مې خوانه شوه توده شوه

زړه او د ماغ

قانون د طبیعت د ماغ روښان شي پیژندلی
د پوهی په رڼا کې حال د ځان شي پیژندلی

د ماغ چې وي روښانه که تیاره تمام جهان شي
پروائی نه شته لاره بیا انسان شي پیژندلی

د ماغ چې وي تیاره د زړه د حاله نا خبر شي
نه سوز د قام د مینی نه ارمان شي پیژندلی

د ماغ او زړه چې یو ځای شي روان غاړه په غاړه
دا ستوري دي گواه کورد جانان شي پیژندلی

توره او قلم

د فن په ژبه سربازي د پښتونخوا واخله
توره قلم دې د خوشحال خټک بابا واخله

د سربازي ډکرته ځي چې چيري تړي نه شي
شربت د شونډو پر يمانه خامخا واخله

مينه د قام د همخولو ځني پاتي نه شي
د قامولي بيرغ په ډاگه برملا واخله

چې باغيچې د پښتونوالي پرې زرغونې شي بيا
اوچت گامونه د ژوندون د پرمختيا واخله

د مرگ قاصد ته ستوري وائي دا پښتو به کوي
چې مې ازاد ژوندون سيل وکړ بيا مې سا واخله

پښتو

څه حاجت زما د مینې د بل چا شته
چې پښتو د بنایست میره مې لیا شته

پت، بنیگره، توره ورورولې ئې هله دی
دا خویونه په پښتو کې په رښتیا شته

او چې ننگ ورسره مل شي نو پښتون شي
د پښتون د نوم د تورو دا مانا شته

پښتونواله کې پیدا پښتو کې لوی شوم
پښتونواله کې مې ژوند او پر مختیا شته

ستورې خپل زړه خو خو ځله امتحان کړ
پکې مینه د پښتون او پښتونخوا شته

هدف

هدف د پاره لاری په ډیر غور لټوه
لار د پاره خپل هدف مه بدلوه
د ستوری سلا اوری عملی لار ونیسه
که لنډه لار نه وی په اوږده لار ورځه

د بخت ستوری

راته بڼکاري حالت دي په بد لیدو کې
اوبنتون ذهنی راغلی پښتنو کې

اوازی دي د یوالی خپری شوي
اتڼونه دي خوشحال بابا دیرو کې

دارمان د امیدو غوټی به گل شي
بیا به وټومبي حلمی گل په شملو کې

بیا واکمن به خپل وطن کې پښتانه شي
پښتونخوا نوم به شي یاد خپلواک ملکو کې

د پښتون د سوکالی وخت راروان دي
د بخت ستوری ئې خلیږي تورو شپو کې

بيلتون

د عشق يو خو جامونه خکمه لا خومار نه يم
بيلتونه مه رادرومه تاته وزگار نه يم

په پښتني مینه کې خای د بيلتون نه شته دی
دلته پښتو چلیږی د بل قانون نه شته دي

د وفادود پالمه یاد جفا کار نه يم
بيلتونه مه رادرومه تاته وزگار نه يم

ته عاشقان بیلوی د بدبختی نښه ئې
چرته چې سربنکاره کړی د بربادی نښه ئې

ته د افست نوم ئې مل دی دلار نه يم
بيلتونه مه رادرومه تاته وزگار نه يم

پښتانه واړه یو دې یو ئې دی پت او وطن
خپل منځ کې تانه پریرېدي ته د وحدت ئې دښمن

زه د وحدت ستوری يم د بيلتون یار نه يم
بيلتونه مه رادرومه تاته وزگار نه يم

رياليسټ

چې د زړه د ارمان ټول وشی مغزو کې
رياليسټ شی زړه د عقل د ليلو کې

رياليسټ شه د امکان سره گام واخله
چې پيدا شي ترقي ژوند پښتنو کې

چې زما بڼکلی وطن راته سمسور کړي
پښتانه د سيالی سيال شي اولسو کې

بيا حجری د قام تودی په ټنگ ټکور شي
د پښتو او پښتونوالی په نغمو کې

په اسمان کې میلی جوړی شي د ستورو
د ژوندون د پسرلي خوږو وږمو کې

د بنایست معجزه

ما چې سوچ دا ستا په تور پیکي کولو
راسره نه و الفاظ ئې د ستا یلو

خو شپو ئې د پښتونوالي تر نه درومی
حاجت نه لری د عـطـر و د وهلو

پیدا کړی د بنایست خدای معجزه ئې
سترگی کله دې مریـزې په لیدلو

چې د ستوري سترگی ستا لور ته کړی شوی
مزه ورکه شوه بل خواته د کتلو

د سترگو جنګ

تا چې ماته په ناز ناز راوکتلو
ما خپل زړه دا ستا په سترگو وبايللو

ستا د سترگو تور زما د سترگو تور شو
زما خوښه شوه ستا خوښه د ليدلو

اوس چې هر لوری ته گوری زه به گورم
پاتی نه شو خه د سترگو جنګولو

ستا په سترگو کې جانانه خه اثر دي
په ستايلو ئې شوم، د خلکو د ستايل

تور و زلفو په تور تم کې رڼا مخ دی
د سبا ستوری ښکاري ښی په ختلو

زاهد ته

ازدی په قدر هله به سم پوه شی
که شرنګا د زلوندی واوریدله

شپه او ورځ به ئی عبات کوی زاهده
که زمالیلا پښتو دی ولیدله

سربازی

ننگ خود پښتون د ژوند ملګری دی
ځی د ننگ میدان ته ننگیالیان بچي

وخت د سربازی ستوری راغلی دی
سر، سره کړی لوبی سربازان بچي

غو بښتنه

د ژوندون په ملي بڼې کې کلان غواړم
د ميو په محفل کې ياران غواړم

چې حجرې د پښتنو پری شي راگر می
د منگی او د رباب فنکاران غواړم

ملخان او گونگتان می پکار نه دي
د ډیوی او د رڼا پتنگان غواړم

چې په ورځو کې رڼا کوی روان وی
هغه ستوری د سباد اسمان غواړم

پښتونخوا

مونږ پښتانه يو ځانته خپله پښتونخوا غواړو
سياسي تاريخ ژوندي كوو نوي دنيا غواړو

پښتونولي پالو مونږ

اولسولي پالو مونږ

ټولنولي پالو مونږ

وروري منو د غلامۍ نه وتي سا غواړو

مونږ پښتانه يو ځانته خپله پښتونخوا غواړو

دا خپل وطن خپلوو

دا خپل چمن خپلوو

دا خپل گلشن خپلو

پخپله خاوره كې خپل واک اقتدار بيا غواړو

مونږ پښتانه يو ځانته خپله پښتونخوا غواړو

د خوشحال خان بچي يو

د ميرويس خان بچي يو

د ايمل خان بچي يو

د باچا خان په لار روان ستوري رها غواړو

مونږ پښتانه يو ځانته خپله پښتونخوا غواړو

بې وطنه باچا

تش جامونه چې بله شي نو پری څه
دا محفل چې بې اشنا شي نو پری څه

چې ئې واک اختیار زما په لاس کې نه وي
که دا ټول جهان زما شي نو پری څه

چې ئې لیچو کې اغیار کوی خوبونه
داسې بنکلی که لیلیا شي نو پری څه

چې قدر په خپل کور کلی کې نه وي
بې وطنه که باچا شي نو پری څه

زور هغه دی چې د خپلو متهو زور وي
چې ئې زور پردی امسا شي نو پری څه

ستوری ستا د رنځ درمل کولی نه شي
دا طبیب که مسیحا شي نو پری څه

د میو قبله

ذکات د مینې یارته ورکولو کې ثواب دي
ارمان د مین زړه پوره کولو کې ثواب دي

پرهیز له سر شونډو و محبت کې ناروا دي
سری شونډی مچوه په مچولو کې ثواب دي

چې غل د محبت شي د بنکلا په نندارتون کې
روا ورتنه دا غلا ده غلا کولو کې ثواب دي

وطن باندي مین یم پښتونخوا مې معشوقه ده
په عشق کې د وطن سر څارولو کې ثواب دي

دا ستوري د اسمان ئې له بنایسته رڼا اخلي
قبله ده د مینو په لیدلو کې ثواب دي

تابه شه ویلی ماته

چې تنکی مازیگری وی لمرقابو په پریوته وی
اویو بن وی د گلونو بس یوازی زه او ته وی

جذبه گرمه وی د زړونو عقل تللی وی بیدیا ته
تابه شه ویلی ماته، تابه شه ویلی ماته

تابه ماته ویل سندرې د بلبلو
که دردونه د وطن د غم خپلو

که دی ویلی کشالی د ژوند کره شاته
تابه شه ویلی ماته، تابه شه ویلی ماته

تابه ماته د مجنون لیلا کیسی کړي
که د ژوند د ناکردونه دی گیلی کړي

که دی ویلی خوله ساتلی می ده تاته
تابه شه ویلی ماته، تابه شه ویلی ماته
تابه ماته ویل د مینی داستانونه
که د قام د ننگیالیو تاریخونه
که دی ویل ستوری وطن مه پریرده ماته
تابه شه ویلی ماته، تابه شه ویلی ماته

گودر

هيلى شوي پيغلى په وړبل کې گل ټومبل غواړي
منگي په سردى د گودر غاړى ته تلل غواړي

د عاشقانو نندارى او تماشى د پاره
لنډى بازار د منگو ټيو جوړول غواړي

پښتون حلمى ته چې نشه د ازادى وركوي
هغه منگى ورته په لپوډ كول غواړي

د منگو شور ئې بوډاگان هم به مستى راولى
په سرو منگولو چې منگى غوپه كول غواړي

چې د خوگى او سركانو مازيگري پرى تودوي
ستورى غزل كې د گودر غاړه ستايل غواړي

د سولې لار

په ناسته نه شی خوئیدل غواړي
څوک چې منزل ته رسیدل غواړي

په تش خبرو باندې کار نه کيږي
کار په کولوشي کول غواړي

يووالی شرط دی ازادئ د پاره
که پښتونخوا ازادول غواړي

لار د يووالي دی په نښه کاندې
که د ژوند ناوی راوستل غواړي

د ستورو درومي قافیلې درسره
که لار د سولې باندې تلل غواړي

بنگري

خوشبوی دلونگین دی کرم بی خوده
چې په خود شومه نغمه مې واوریدله

دانغمه داستاد لیچود بنگرووه
پښتنه وه په پښتو غورته راتلله

مصری خان خاطر

خاطرنه مری شعر ژوندی ئې په جهان دی
هریو بیت ئې اولس-ی ساده روان دی

خاطري به د خاطر وی تل خاطر کې
چې جوړ کړی د غزلو گلستادی

که خاطر د رقیبانو خاطر نه کړی
خو خاطر د میلمنو کړی قدر دان دی

د خاطر خاطر په ستوري ځکه گران دی
چې خیبر ئې په مسرو باندي ودان دی

لوې پښتون شې!

تش خيال نه دی مادي چيرته اوریدلي
پښتنی مور خوی ته داسې دي ویلي

پښتو ویل، پښتو لوستل، پښتو لیکل به کوي
خما بچیه لوی پښتون شې پښتو تل به کوي

پښتو د پت ښیگرې توري او وروري نوم دی
په پت کې ژوند په پت کې ناسته ودریدل به کوی

ښیگنه ژوند د پښتنو کې ټولنیز قانون دی
ښیگنه هر چیرې بې تمې بې بدل به کوي

په توره یاد مونږ پښتانه د ډیر پخوانه یو
توره به نن توره سبا، توره هر خال به کوي

وروري د خواک او د ژوندون د سوکالی نښه ده
وروري کول وروري پالل وروري ساتل به کوي

چې پښتونخوا ته پسرلی د پښتونوالي راوړی
په زړه کې ساته پام د ستوري په غزل به کوی

د پښتونوالی فلسفه

بنست دی د ژوندون د پښتونوالی فلسفه شی
لمن دی د ادب د خوشالو گرمه دیره شی

اولس دی خوریدلی خو ژړا باندي څه نه شی
پیدا دی اولس ته د خندا یوه شیبه شی

درمل د خوریدلو انسانانو په امید شی
امید دی د ژوندون د سوکالی ورته تحفه شی

امید د خوشحالی او سوکالی چې زړه کې نه وي
انسان نه مری جوړ شی خای ئی گور او هدیره شی

دا ستوری د پښتون د خپلواکی به هله روڼ شی
چې واړه پښتانه په یو مرکز ټول شی جرگه شی

خوبښنه

د ايمل خان ستوري نه چې پخپل کمپوټر ئې ددی کتاب شعرونه لیکلی او هم ئې د کتاب نوم ژوندی خیالونه غوره کړی د زړه د کومی ځانگړی خوبښنه کوم.

د پښتنو شاعرانو او لیکوالانو د ټولنی د منلو ملگرو مبارز څاپی او عریز سرشار نه ډیره مننه چې د کتاب د شعرونو په لوستلو او سینگار کې زیار ویستلی دی.

د بصیر خان ستوري نه چې د کتاب د چاپولو کار ئې او د نسیم خان ستوري نه چې د کتاب د چاپ لگښت ئې پغاړه اخستلی مننه کوم.

د انجینر عبدالخالق نوری نه ډیره ډیره خوبښنه چې په وریا توگه ئې د خپل کمپوټر د پښتو پروگرام د را کولو او په کمپوټر کې د اچولو پیرزوینه کړی او د کتاب د لیکلو د پاره ئې تخنیکي امکانات برابر کړی دی.

ډوکتور کبیر ستوری

جرمني 05.04.1997

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**